

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 10 ΜΑΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΠΤΑ (7)
ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ)

ΘΕΜΑ Α

A1. Ο Αγησίλαος προσπαθούσε να δείχνει με κάθε τρόπο την αγάπη του για την πατρίδα και, συγκεκριμένα, μοχθούσε συνεχώς για εκείνη, αντιμετώπιζε ενδεχόμενους κινδύνους και διέθετε χρήματα για το καλό της. Ο ίδιος θεωρούσε ότι ο σωστός πολιτικός είχε καθήκον να κάνει όσο το δυνατόν περισσότερα καλά στους υπηκόους του. Για τον λόγο αυτόν, κάθε φορά που μπορούσε να ωφελήσει με κάποιο τρόπο την πατρίδα, έκανε ό,τι μπορούσε αψηφώντας τον κίνδυνο, τον κόπο και τα χρήματα. Αγωνιζόταν για το καλό χωρίς να προβάλλει ως δικαιολογία την αδυναμία του σώματος ή τα γηρατειά.

Πολύτροπη

A2. Ο Αγησίλαος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εκτός από ηγέτης και «παιδαγωγός», καθώς με τη συμπεριφορά του αποτελούσε παράδειγμα προς μίμηση για όλους του συμπολίτες του. Συγκεκριμένα, δεν εξαιρούσε τον εαυτό του από τους νόμους και τις υποχρεώσεις των πολιτών («φανερὸς ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων»). Με αυτόν τον τρόπο μετέδιδε παιδαγωγικά μηνύματα στους γύρω του, οι οποίοι υπάκουαν στους νόμους επειδή έβλεπαν και τον βασιλιά τους, αν και ανώτερός τους, να υπακούει και, μάλιστα, χωρίς να είναι αναγκασμένος να το κάνει («Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν ὄρων τὸν βασιλέα πειθόμενον; »). Ακόμη, φαίνεται κι από τον τρόπο που φέρεται προς τους πολιτικούς του αντιπάλους και γενικά στους πολίτες. Ήταν σωστός, δίκαιος κι αυστηρός ανάλογα με τις πράξεις τους και ,ταυτόχρονα, τρυφερός και στοργικός σε όποιον αντιμετώπιζε κάποιο πρόβλημα. Επομένως, ο Αγησίλαος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί άξιος ηγέτης και καλός παιδαγωγός.

ΘΕΜΑ Β

B1.

α.

1. ε, 2. δ, 3. β, 4. α, 5. γ, 6. στ

β.

στρατός+ἄγω : στρατηγός

νόμος+τίθημι: νομοθέτης

μόνος+γένος: μονογενής

ευθύς+τείνω: ευθυτενής

μέγας+πρέπει: μεγαλοπρεπής

B2.

α.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

διδάσκωμεν

-

διδάξωμεν

δεδιδάχωμεν/

δεδιδαχότες,-υῖαι, -ότα ὤμεν

πορευώμεθα

-

πορευσώμεθα

πεπορευμένοι,- αι,- α ὤμεν

ὑπογραφέτω

-

ὑπογραψάτω

ὑπογεγραφώς,- υῖα,- ὅς ἔστω

συμβουλευέσθαι

συμβουλευέσεσθαι

συμβουλευέσασθαι

συμβεβουλευῖσθαι

καταδιωκόμενος

καταδιωξόμενος

καταδιωξάμενος

καταδεδιωγμένος

ἀνακηρύπτων

ἀνακηρύξων

ἀνακηρύξας

ἀνακεκηρυχώς

ἐρμηνεύειν

ἐρμηνεύσειν

ἐρμηνεῦσαι

ἤρμηνευκέναι

β.

τόν βαθύν ποταμόν (βαθύς)

τούς θρασεῖς ἄνδρας (θρασύς)

τήν εὐσεβῆ μητέρα (εὐσεβής)

τῆς ὀξείας ἔριδος (ὀξύς)

(ῶ) εὐδαιμον ἄνερ (εὐδαίμων)

τοῖς σώφροσι(ν) ἀνθρώποις (σώφρων)

ταῖς ἐνδεέσι(ν) γυναίξι (ἐνδεής)

τῶν εὐώδων ἀνθέων (εὐώδης)

γ.

1. Οἱ διδάσκαλοι τέρπονται τοῖς ἐπιμελέσι μαθηταῖς:

Ὁ διδάσκαλος τέρπεται τῷ ἐπιμελεῖ μαθητῆ.

2. Ὁ στρατιώτης ἐπορεύετο ἔχων τήν βαρεῖαν ἀσπίδα:

Οἱ στρατιῶται ἐπορεύοντο ἔχοντες τάς βαρεῖας ἀσπίδας.

3. Ὡ σῶφρον ἄνερ, δεῖξον μοι τό ὀρθόν:

Ὡ σώφρονες ἄνδρες, δείξατε ἡμῖν τά ὀρθά.

4. Ὁ σώφρων ἡγεμὼν ἄρχει τῶν νοημόνων ἀνδρῶν.

Οἱ σώφρονες ἡγεμόνες ἄρχουσι τοῦ νοήμονος ἀνδρός.

5. Εὐκλεεῖς ἐγίνοντο πᾶσαι αἱ πόλεις.

Εὐκλεής ἐγίνετο πᾶσα ἡ πόλις.

B3.

α.

1. νικῶντες: επιρρηματική μετοχή

2. **βοώντων:** κατηγορηματική μετοχή
3. **μαχομένην:** κατηγορηματική μετοχή
4. **τούς άδικοῦντας:** επιθετική μετοχή
5. **ἔχοντες:** επιρρηματική μετοχή

β.

1. **τοῦτο:** ἔμμεσο αντικείμενο

σε: ἄμεσο αντικείμενο

2. **ὑμῖν:** ἔμμεσο αντικείμενο

τήν ἀλήθειαν: ἄμεσο αντικείμενο

3. **τάς νήσους, μέρη:** αντικείμενα (συνδέονται με το καί)

4. **τάς ναῦς:** ἄμεσο αντικείμενο

σίτου: ἔμμεσο αντικείμενο

5. **Πόνων:** αντικείμενο

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΙΛΙΑΔΑ, Ζ 429 – 465

ΘΕΜΑ Α

1. α. Σωστό

β. Λάθος. Το επίθετο «λοφοσειστής» που αποδίδεται στον Έκτορα αποτελεί τυπικό επίθετό.

γ. Λάθος. Ο Έκτορας συμμετέχει στη μάχη, παρά τις αντιδράσεις της Ανδρομάχης, γιατί τον ενδιαφέρει η υστεροφημία του, όπως φαίνεται στους στίχους 444-6.

δ. Λάθος. Ο Έκτορας πληγώνεται περισσότερο στη σκέψη της αιχμαλωσίας της Ανδρομάχης από τους Αχαιούς (βλ. στ. 450-456).

2. Γενικά οι λόγοι που οδήγησαν τον Έκτορα στην απόφαση επιστροφής στη μάχη:

α. Απολογία στους Τρώες στρατιώτες και στις μητέρες τους, αν εκείνος παραμείνει ασφαλής μέσα στα τείχη, ως αδιάφορος ηγέτης (στ. 441-3)

β. γενναιότητα, τήρηση ηρωικού ιδεώδους, υστεροφημία (στ. 445-6)

γ. τιμή του πατέρα (στ. 446)

δ. προδιαγεγραμμένη η μοίρα και η τελική έκβαση (στ. 448-9)

ε. αυτοθυσία για την προστασία Ανδρομάχης (στ. 450-6)

ΘΕΜΑ Β

1. α. στ. 429-429: παράκληση Ανδρομάχης στον Έκτορα για την αποχή του από τη μάχη

β. στ. 440-465: απάντηση και επιχειρήματα Έκτορα για τη συμμετοχή του στον πόλεμο

2. Ενδεικτικά:

προοικονομία: στ. 448-9. Ο Έκτορας προοικονομεί την πτώση και την άλωση της Τροίας.

πολιτισμικό στοιχείο: στ. 456. Ο Έκτορας περιγράφει οικιακές εργασίες με τις οποίες ασχολούνταν τυπικά οι γυναίκες.

ιδεολογικό στοιχείο: στ. 445-6. Ο Έκτορας εκφράζει το ηρωικό ιδεώδες, σύμφωνα με το οποίο ο ομηρικός ήρωας οφείλει να πολεμήσει με γενναιότητα και να πέσει στο πεδίο της μάχης, ώστε να δοξασθεί και να κερδίσει την υστεροφημία του.

ΘΕΜΑ Γ

1. Ανδρομάχη: Είναι μια σύζυγος αφοσιωμένη στον άντρα της, δεμένη με αυτόν με ισχυρό δεσμό αγάπης, αλλά και εξαρτημένη από αυτόν. Προκειμένου μάλιστα να κρατήσει τον άντρα της μακριά από το επικίνδυνο πεδίο μάχης, επινοεί και προτείνει στον Έκτορα ένα αμυντικό πολεμικό σχέδιο, κάτι που δείχνει και την ευστροφία της. Ως μητέρα είναι στοργική, αφοσιωμένη στο παιδί της και διακριτικά τρυφερή. Παρουσιάζεται επίσης ιδιαίτερα συναισθηματική και εκδηλωτική.

Έκτορας: Είναι ένας γενναίος πολεμιστής, που παραμένει πάντα προσηλωμένος στις αρχές, τα ιδανικά και το χρέος του. Είναι αποφασιστικός και δυναμικός, χωρίς όμως να λειτουργεί παρορμητικά. Αντιθέτως, παρουσιάζεται ήρεμος, λογικός και διορατικός. Είναι αφοσιωμένος στην οικογένειά του και διακριτικά τρυφερός απέναντί της, ενώ προσπαθεί παράλληλα να δώσει κουράγιο και να καθοδηγήσει σωστά τους δικούς του ανθρώπους.

2. Σύμφωνα με το ακόλουθο ποίημα, ο πολεμιστής που έχει περισσότερες πιθανότητες να γυρίσει νικητής από τη μάχη είναι αυτός ο οποίος δεν έχει διάθεση αυτοθυσίας. Συμμετέχει στον πόλεμο καθαρά διεκπεραιωτικά και επειδή του επιβάλλεται (βλ. 2^η στροφή). Επιπλέον, νικητής πολεμιστής μπορεί να είναι ο ερωτευμένος πολεμιστής, ο οποίος έχοντας ως κίνητρο τον έρωτά του και περιμένοντας να επιστρέψει στην πατρίδα, για να δει την αγαπημένη του στην οποία έχει δώσει αντίστοιχο όρκο, προφυλάσσεται και δεν συμμετέχει ενεργά στον πόλεμο. (βλ. 4^η στροφή).

Στο έπος (στ. 431-2) η Ανδρομάχη συμβουλεύει τον Έκτορα να μείνει εντός των τειχών και να μην συμμετάσχει στον πόλεμο. Αντίθετα, στο ποίημα η Ανδρομάχη μιλά και συμβουλεύει άσκοπα τον Έκτορα άσκοπα καθώς αυτός έχει ήδη φύγει με κατεύθυνση το πεδίο της μάχης. Κοινό στοιχείο και στα δύο έργα είναι το ότι η σύζυγος του Έκτορα αναγνωρίζει την αυτοθυσιαστική στάση του ήρωα, ο οποίος

αντιλαμβάνεται τη συμμετοχή στον πόλεμο ως καθήκον που του υποδεικνύει το ηρωικό ιδεώδες.

